

Nye lokaliteter for finnmarkspors *Ledum palustre* i Østfold

GEIR HARDENG

Hardeng, G. 2003. Nye lokaliteter for finnmarkspors *Ledum palustre* i Østfold. *Natur i Østfold* 22(1/2): 69-70.

Seks nye lokaliteter er omtalt for finnmarkspors: Aremark (2), Halden (1) og Marker (3). En lokalitet er gjenfunnet og bedre stedfestet like ved Bredmosen naturreservat i Marker.

Geir Hardeng, Fuglevik platå 19, 1673 Kråkerøy. E-post: geir.hardeng@fm-os-.stat.no

Finnmarkspors har en østlig / nordøstlig hovedutbredelse i Skandinavia og i Europa. Utbredelsesgrensen mot vest bl.a. går gjennom Østfold, der hvor 47 voksesteder er kjent.

De aller fleste funnene er knyttet til grensekommunene øst i fylket. Alle lokaliteter, unntatt en i Trøgstad og en i Våler (utgått), er fra Rakkestad (5) og grensekommunene Halden (5), Aremark (9), Marker (14) og Rømskog (10). Det vises til kartfigur.

Ut fra antall intakte voksesteder i Østfold, artens sårbarhet pga grøfting, torvtekter, med påfølgende gjengroing, bør finnmarkspors plasseres i kategorien *hensynskrevende* på Østfolds karplante-rødliste. Arten er lokalt verneverdig der den vokser. Finnmarkspors er påvist i reservatene Vestfjella (Dypvann) i Aremark, samt i Bredmosen (like utenfor) og på Kisselbergmosen i Marker. Det arbeides med vern av et barskogområde rundt Lysingtjernhøgda i Marker, som evt. vil få med ytterligere et voksested.

1/3 av Østfolds areal ligger høyere enn 150 m.o.h., men hele 3/4 av myrarealet er i denne høydesonen. Fylket har mest myr i de østre trakter. Finnmarkspors viser reell preferanse for myrer øst i fylket. Arten viser i Østfold derimot ingen preferanse for en bestemt høydesone, idet fordelingen av voksesteder i ulike høydenivåer bare gjenspeiler myrenes arealmessige høydefordeling. Overnevnte er utdypet i Hardeng (1998).

Nyfunn:

Nedenfor er tatt med "ny-funn" og meddelelser, jfr. Hardeng (1997) og Orderud & Hardeng (2000).

Duvlemyr / Torkildsåsen, Aremark: En forekomst på ca 8 x 8 m funnet ca 1993, livskraftig i januar 2002. UTM (ED 50): PL 514-566. (Jan Chr. Pettersen medd januar 2002).

Asketjern / Kolbjørnviksjøen, Aremark: En forekomst 3.9.1998. Heidi Solstad, belagt på Botanisk museum i Oslo (nr.177.261). UTM (WGS 84): PL 470-781. (Bjørn Petter Løfall, meddelt).

Nordre Boksjø nord, Halden: En liten forekomst på 2-3 m² grøftet myr. UTM (ED50): PL 527-517. Arnfred Antonsen (Jan Chr. Pettersen, medd januar 2002).

Bredmosen, Marker (jfr. Hardeng 1997:38, lok. UTM ED 50: PL ca 530-895): 2 vitale bestand like ved hverandre i halvåpen furumyrskog, ca 100-150 m N for reservatgrensen for Bredmosen naturreservat, 30.5.2001 (G.Hardeng, O.Krohn). Bestand 1: Ca 5 x 5 m. Bestand 2: Ca 2 x 3m. (UTM ED 50: PL 533-902).

Løvik NV, Nebba, Marker: En liten forekomst innen ca 5m² i halvåpen furumyrskog litt Ø for skogsbilvei 9.9.2001. UTM (WGS 84, målt med GPS): PL 6001-7937. Bjørn Petter Løfall. - En annen lokalitet (UTM ED 50: PL ca 600-784) finnes like i nærheten, i strandkanten ved Store Le (Hardeng 1997:36+38).

Risenhøgda, Marker:

En større forekomst på ca 100 m² omtrent midtveis mellom reservatene Kisselbergmosen og Bleiken nord i Marker funnet i april 2002 (Bård E. Andersen; Ola M. Wergeland Krog medd. 2002).

Lysingtjernhøgda NV, Marker:

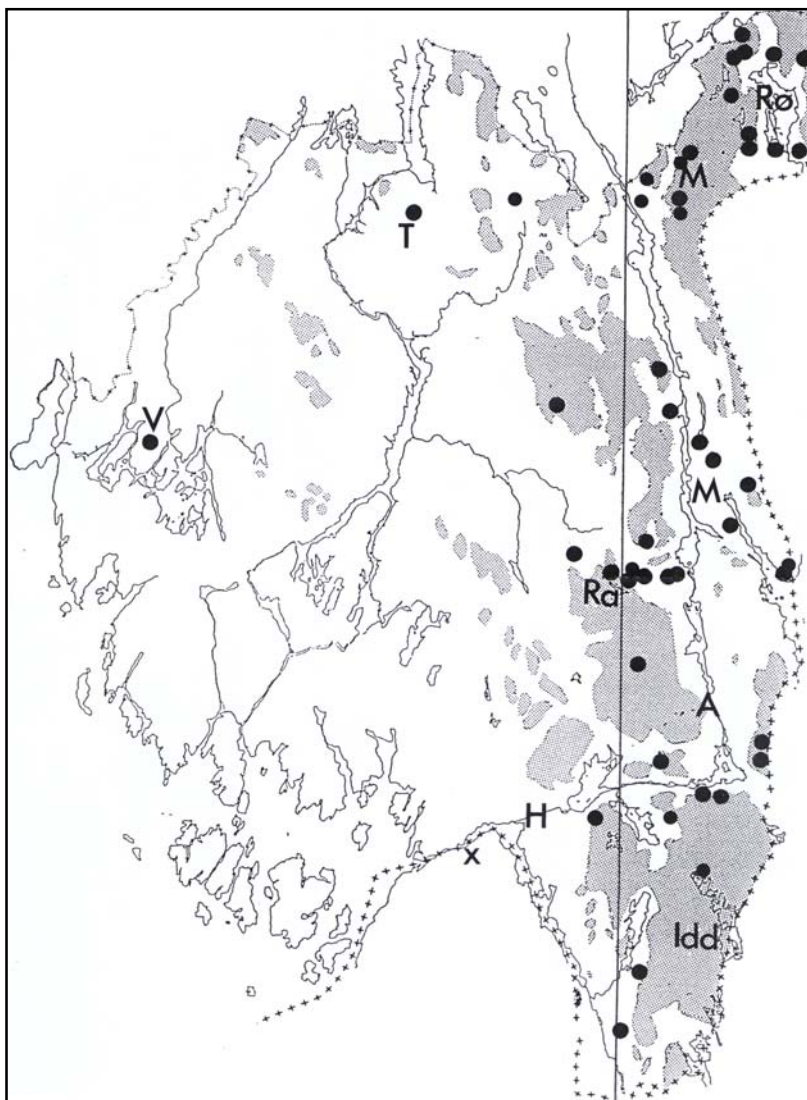
En forekomst på ca 80 m² i halvåpen furumyrskog 13.11.2003 (Ottar Krohn, Bård E. Andersen). Det arbeides med vern av barskog i dette området, som evt. vil inkludere forekomsten.

Litteratur

Hardeng, G. 1997: Voksesteder for finnmarkspors *Ledum palustre* i Østfold. *Natur i Østfold* 16:34-41.

Hardeng, G. 1998: Utbredelse og forvaltning av finnmarkspors, *Ledum palustre*, i Østfold. *Blyttia* 56:25-38.

Orderud, N. & Hardeng, G. 2000: Nytt om finnmarkspors *Ledum palustre* i Østfold. *Natur i Østfold* 19 (2):157-159.

Figur: Samtlige funn av finnmarkspors (*Ledum palustre*) i Østfold pr. 2003. Vertikal strek er UTM-km-linje 45. De aller fleste funn er øst for linjen; for nærmere analyse, se Hardeng (1998), som kartet er supplert ut fra. Mørkere arealer er områder over øvre marin grense. A: Aremark, H: Halden, Ra: Rakkestad, Rø: Rømskog, T: Trøgstad, V: Våler.